

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Кіровоградської області щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Кіровоградської області в II кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Кіровоградської області у II кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та водночас **позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Прогнозується подальше зростання цін. Очікування щодо курсу гривні поліпшилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у попередньому кварталі – 0.0%) (найнижчі очікування серед регіонів) (графік 1). У цілому по Україні респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг (баланс відповідей – 15.9%);
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 50.0% респондентів очікують, що зростання цін не перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 41.7%), у цілому по Україні – 54.2%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (графік 2);
- **значне уповільнення девальвації національної валюти:** лише 41.7% респондентів очікували знецінення гривні відносно долара США (у попередньому кварталі – 75.0%), у цілому по Україні – 63.6%;
- **суттєве поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств** уперше після третього кварталу 2019 року: баланс відповідей – 25.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 8.3%) (таблиця). У цілому по Україні – 18.3%;
- **обсяги реалізації виробленої продукції на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у I кварталі 2021 року – «мінус» 8.3%) (таблиця). У цілому по Україні очікується зростання обсягів реалізації: баланс відповідей – 21.0%;
- **скорочення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – по «мінус» 33.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0% та «мінус» 8.3% відповідно). У цілому по Україні очікується зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 6.4% та 16.9% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – 0.0%). У цілому по Україні прогнозується незначне скорочення кількості працівників – «мінус» 1.0% (графік 4);
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються, значно вищими темпами** (баланс відповідей – 91.7%), ніж на **товари/послуги власного виробництва** (баланс відповідей – 33.3%) (у попередньому кварталі – 100.0% та 63.6% відповідно (графік 6)). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть вартість трудових ресурсів та ціни на енергоносії. Високо оцінено також вплив цін на сировину та матеріали (графік 7);
- **значне прискорення зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 83.3% (у попередньому кварталі – 75.0%). Водночас очікується **уповільнення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – 66.7% (у I кварталі 2021 року – 91.7%) (графіки 6 і 4).

Занадто високі ціни на енергоносії та нестабільна політична ситуація (вплив чинника значно посилюється) респонденти назвали **головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво** (графік 5).

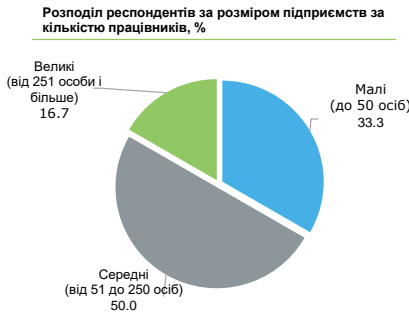
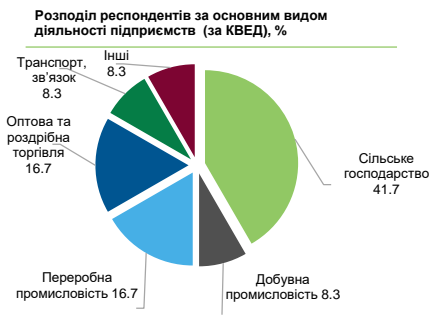
Суттєво зросли очікування щодо збільшення потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Основним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів респонденти називають занадто високі ставки за кредитами. Високо оцінено також вплив надмірних вимог до застави (графік 10).

Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

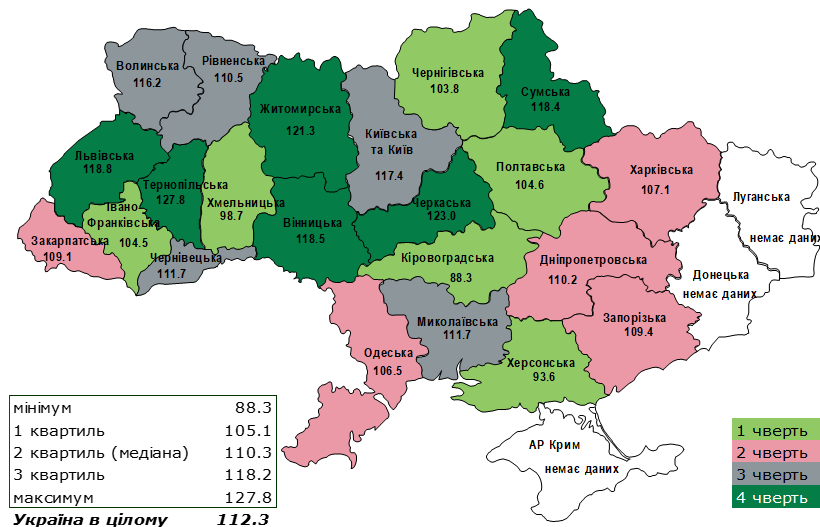
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств** оцінюється як **задовільний** другий квартал поспіль: баланс відповідей – 0.0% як і в попередньому кварталі. У цілому по Україні фінансово-економічний стан підприємств добрий: баланс відповідей – 6.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% як і в попередньому кварталі;
- **ресурси виробничих потужностей зросли і є достатніми, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – 16.7% (у I кварталі 2021 року – 9.1%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- час проведення – 11–31 травня 2021 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

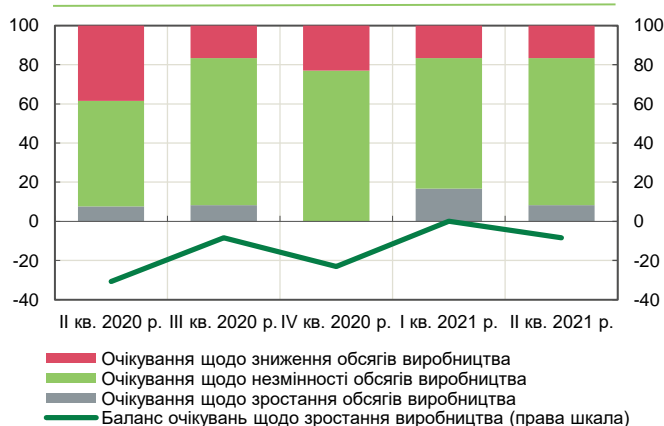
Таблиця. Очікування підприємств Кіровоградської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	-15.4	-25.0	-8.3	-8.3	25.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-23.1	-18.2	-7.7	-8.3	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-38.5	-50.0	-30.8	-25.0	-33.3
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-30.8	0.0	-23.1	-8.3	-33.3
кількості працівників	-41.7	-33.3	-30.8	0.0	-16.7

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

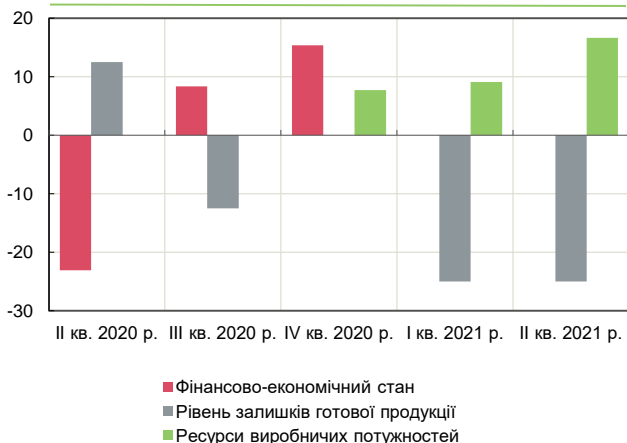
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

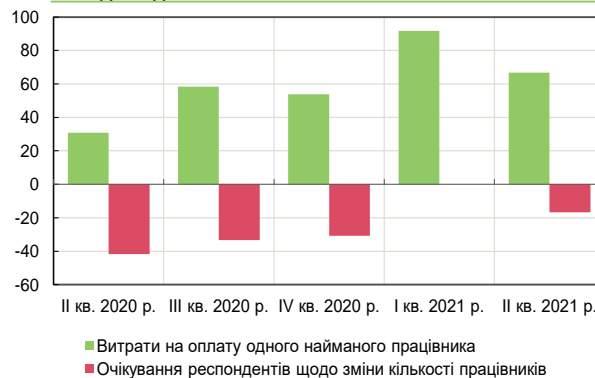
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

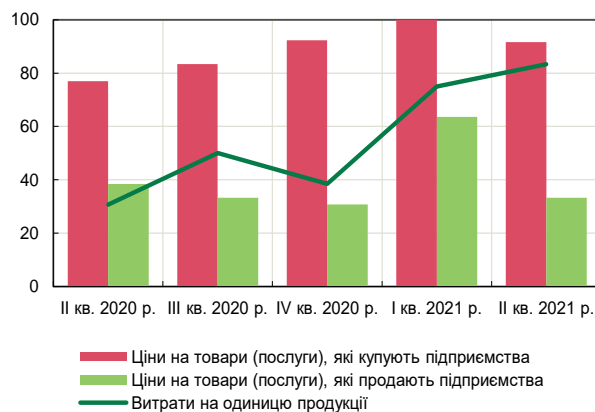
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

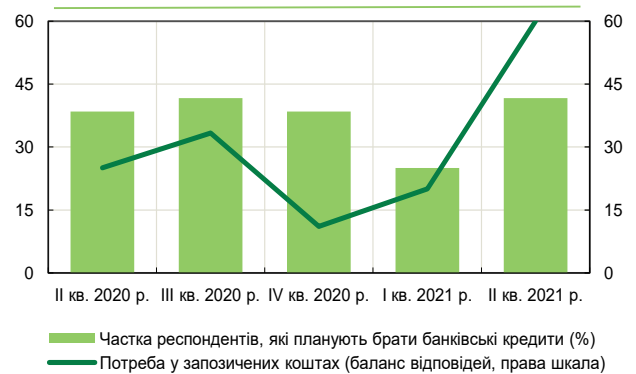
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

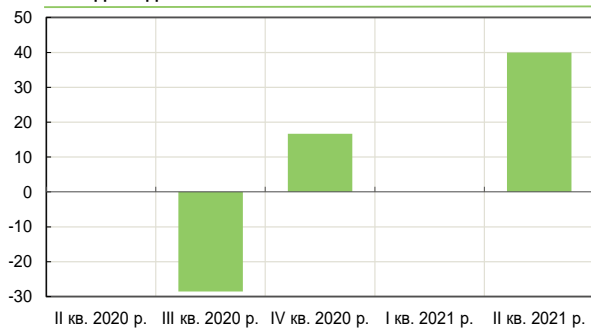
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

II кв. 2020 р. III кв. 2020 р. IV кв. 2020 р. I кв. 2021 р. II кв. 2021 р.

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

